

Over Universiteit Vrije Tijd Davidsfonds

Ontstaan en ontwikkeling

Universiteit Vrije Tijd Davidsfonds ging in het najaar van 1993 van start. Toen werden op vier plaatsen twee cursussen per jaar georganiseerd over diverse culturele onderwerpen. Onder druk van de vraag breidde het initiatief zich op korte termijn uit tot meer dan 60 plaatsen, waar één tot vier cursussen per jaar werden georganiseerd. Ze werden gegeven door specialisten uit het vakdomein, die wetenschappelijk actief waren. Die werden aangesproken op basis van hun capaciteit om zowel de basisgegevens van het onderwerp als de meest recente wetenschappelijke vindingen over te brengen naar geïnteresseerden zonder specifieke vooropleiding en om daarover met de deelnemers in gesprek te gaan.

Uitgaande van de objectieve en subjectieve maatschappelijke behoeften zoals die o.m. bleken uit interne peilingen, en in het licht van het aankomende nieuwe decreet, werden de onderwerpen sinds ca. 2000 vooral gekozen in het domein geschiedenis. Bij de hertekening van het instellingenlandschap door het decreet van 4 april 2003 werd die optie doorgetrokken en vroeg Universiteit Vrije Tijd een subsidiëring aan als gespecialiseerde instelling voor het thema geschiedenis. Ze werd aanvaard door het Ministerie van Cultuur in november 2003.

In 2006 werden op 69 plaatsen één tot vier cursussen effectief georganiseerd, wat een totaal geeft van 156 cursussen. Meer dan 9.000 mensen volgden één of meerdere cursussen.

Missie en doelstellingen

Universiteit Vrije Tijd wil een antwoord bieden op de vraag van vele individuen en op de behoefte van de samenleving om informeel te leren over het thema ‘Geschiedenis voor morgen. Cultuur en samenleving in historisch perspectief’. Daarbij wordt geschiedenis niet gezien als een opsomming van namen, jaartallen en feiten, maar als het boeiende samenspel van mensen en groepen in de ontwikkeling van culturen en samenlevingen. Cultuur en inzonderheid kunst nemen daarin een belangrijke plaats in, onder meer ook omdat ze als direct toegankelijke verschijningsvormen uit het verleden nu nog door vele mensen worden beleefd.

Organisatie en beslissingsstructuur

De belangrijke beleidsopties worden genomen door de Algemene Vergadering en de Raad van Bestuur, die uitsluitend bestaan uit vrijwilligers. Zij hebben allemaal een historische of kunsthistorische opleiding en zijn meestal lokaal of regionaal geëngageerd in informele vorming.

De beleidsopties worden meestal voorgesteld, geconcretiseerd en uitgewerkt door het educatieve team onder leiding van de coördinator. Daarvoor doen zij onder meer een beroep op een uitgebreid netwerk van informantanten over de inhoudelijke evoluties in de diverse domeinen van geschiedenis, en over de mogelijkheden om die naar een breed publiek te brengen. Belangrijk is ook een systematische behoeftepeiling en evaluatie bij cursisten en een uitgebreide databank, die vertrekt van een uitgewerkte gegevensregistratie.

Een belangrijke inbreng gebeurt door overlegvergaderingen met de regionale organisatoren, bij wie ook tussentijds wordt gepeild naar behoeften en wensen van cursisten en potentiële cursisten in hun regio.

Werkterreinen/themaclusters – profiel van het vormingsaanbod

Universiteit Vrije Tijd brengt cursussen over de verschillende inhoudelijke aspecten van geschiedenis:

- cultuurgeschiedenis (vooral de geschiedenis van de verschillende kunsttakken)
- mentaliteitsgeschiedenis, met o.a. geschiedenis van levensbeschouwingen en religies
- economische geschiedenis
- sociale geschiedenis (incl. demografische geschiedenis)
- binnenlandse politieke geschiedenis (instellingen en politiek leven)
- buitenlandse politieke geschiedenis (internationale relaties en militaire geschiedenis)

Sommige cursussen behandelen verschillende aspecten tegelijk, o.m. vanuit hun wisselwerking, bij voorbeeld in de behandeling van geschiedenis van landen, volkeren, beschavingen.

Werkwijze

UVT kiest voor een inhoudelijk hoog, maar ruim toegankelijk cursusniveau. Het doel is dat cursisten op relatief korte termijn over het onderwerp basiskennis en –inzichten verwerven, uitgaande van de laatste vindingen en ontwikkelingen op wetenschappelijk vlak.

Daarom wordt uitsluitend een beroep gedaan op externe deskundigen, docenten die zelf actief bezig zijn met onderzoek. Zij komen uit alle Vlaamse universiteiten, uit conservatoria en hogescholen en worden zorgvuldig gescreend op hun agogische vaardigheid: zij moeten hun kennis en inzichten kunnen delen met hun publiek.

Door een basisuiteenzetting van de docent bereiken alle cursisten een algemeen niveau van kennis en inzicht, waarop verder kan worden gebouwd en waarna men in gesprek kan gaan. Daarbij worden verschillende didactische hulpmiddelen gebruikt. Bij iedere cursus hoort een syllabus, een cursusboek of een cd. De impact van de cursus wordt in vele gevallen versterkt door een aantal bijkomende elementen: een geadst tentoonstellings- of museumbezoek, een concert, een dagexcursie of een reis.

Er is een systematische evaluatie van elke cursus door elke deelnemer.

Om een zo ruim mogelijk publiek te bereiken worden de cursussen opgezet over heel Vlaanderen. Daarvoor beschikt Universiteit Vrije Tijd een netwerk van meer dan 70 regionale kernen voor de plaatselijke organisatie en heeft het samenwerkingsverbanden met onder meer musea, verenigingen, tentoonstellingsorganisatoren en Vormingplus-centra.

Cursussen bestaan uit vier tot zes dagdelen van 2 tot 3 uur. Rekening houdend met de behoeften en de mogelijkheden van docenten en deelnemers vindt de meerderheid van de cursussen overdag plaats, een gedeelte ook és avonds.

Doelgroepen

De doelgroep van Universiteit Vrije Tijd is groot en divers: alle potentieel geïnteresseerden in aspecten van geschiedenis, waarbij er zo weinig mogelijk drempels mogen zijn. Nagenoeg de enige vereiste is belangstelling voor het verleden met het oog op nu.

- Er is geen beperking qua leeftijd.

- Er is geen bepaalde voorkennis vereist. Iedereen met interesse voor het behandelde historisch onderwerp is welkom. Concreet zijn er deelnemers die over het onderwerp nog niet zoveel weten, en anderzijds mensen die wel al een vorming daarover hebben, maar die kennis nu wensen te actualiseren.

Rechten en plichten van de organisatie en de vrijwilliger

Organisatie

Universiteit Vrije Tijd Davidsfonds vzw is gevestigd in de Blijde-Inkomststraat 77, 3000 Leuven – tel.: 016/310.670 - fax: 016/310.608 – info@universiteitvrijetijd.be - www.unversiteitvrijetijd.be.

Fernand Vanhemelryck is voorzitter van Universiteit Vrije Tijd Davidsfonds.

Verantwoordelijke of gemandateerde medewerker voor de ondertekening van de organisatienota:
Jeroen Sleurs, secretaris-penningmeester

Verantwoordelijke medewerker voor informatie over ‘rechten en plichten van de organisatie en de vrijwilliger’:
Geertrui Clarysse, directiemedewerker

Verantwoordelijke medewerker van de organisatie, die moet worden verwittigd bij ongevallen:
Geertrui Clarysse, directiemedewerker

Universiteit Vrije Tijd Davidsfonds is een landelijk gespecialiseerde vormingsinstelling rond het thema ‘Geschiedenis voor morgen. Cultuur en samenleving in historisch perspectief’. Jaarlijks vinden er meer dan 150 cursussen plaats in een 70-tal steden en gemeenten in Vlaanderen.

De cursussen zijn van een hoog, maar ruim toegankelijk niveau. De cursisten verwerven op relatief korte termijn zowel de basiskennis en –inzichten en daarop wordt verder gebouwd aan de hand van de laatste vindingen en ontwikkelingen op wetenschappelijk vlak. Een cursus bestaat uit gemiddeld 10 lessen, gespreid over een vijftal dagdelen. Elke cursus wordt praktisch begeleid door een aantal vrijwilligers die samen een regionale kern vormen.

Verzekering

Universiteit Vrije Tijd Davidsfonds vzw is verzekerd voor haar vrijwilligers voor burgerrechtelijke aansprakelijkheid (incl. een waarborg rechtsbijstand) bij KBC Verzekeringen, polis nr. 31.753.730.

Vergoedingen

Universiteit Vrije Tijd Davidsfonds betaalt geen forfaitaire vergoedingen aan vrijwilligers.

Universiteit Vrije Tijd Davidsfonds betaalt de reële kosten, gemaakt in opdracht uiteraard wel terug, mits overhandiging van de juiste bewijsstukken.

Aansprakelijkheid

Universiteit Vrije Tijd Davidsfonds vzw is aansprakelijk voor de schade die de vrijwilliger aan derden veroorzaakt bij het verrichten van vrijwilligerswerk.

Ingeval de vrijwilliger bij het verrichten van het vrijwilligerswerk de organisatie of derden schade berokkent, is hij enkel aansprakelijk voor zijn bedrog en zijn zware schuld. Voor lichte schuld is hij enkel aansprakelijk als die bij hem eerder gewoonlijk dan toevallig voorkomt.

Geheimhoudingsplicht

De omgang met de informatie die de vrijwilliger ontvangt, moet met de nodige discretie gebeuren. Het doorgeven van die informatie moet zo gebeuren dat de belangen van Universiteit Vrije Tijd Davidsfonds niet worden geschaad. Volgens artikel 458 van het Strafwetboek zijn de vrijwilligers gehouden aan de geheimhoudingsplicht.

Januari 2007